

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 391-1919)

Originalt emne

Skovene

Skovene/Skovrider, Skovfogeder, Skovarbejdere

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 11. september 1919](#)
- 2) [Byrådsmødet den 23. oktober 1919](#)
- 3) [Byrådsmødet den 1. november 1919](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 11. september 1919 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 391-1919)

Fra Skovudvalget forelaa følgende Indstilling angaaende Besættelse af Stillingen som Skovrider.

"Da Udvalget maa anse det for ønskeligt, at den ved Skovrider Pries' Død ledigblevne Stilling snarest bliver besat, anmoder man om Byraadets Samtykke til uden at opslaa Stillingen at besætte den - foreløbig ved Konstitution for 1 Aar - med en af de kvalificerede Ansøgere, der allerede har meldt sig som villige til at overtage den paa de tidligere Vilkaar, saaledes at Lønningen altsaa ikke bliver højere end den afdøde Skovriders."

Formanden udtalte, at der havde været nogen Vanskelighed ved at blive færdig med denne Sag, idet der under Behandlingen havde rejst sig forskellige Spørgsmaal. Den afdøde Skovriders Enke skulde efter Reglementet kun have ca. 1000 Kr. i Pension, og hun havde 4

Børn at forsørge. Udvalget vilde gerne støtte hende lidt, eventuelt ved foreløbig at lade hende blive boende i Skovriderboligen. Denne kunde med en lille Bekostning indrettes til to Familier, saaledes at der blev 4 gode Værelser med Køkken, Spisekammer og Loftsværelse til Skovrideren og 3 mindre Værelser med Køkken og Loftsværelser til Enken. Man havde ogsaa tænkt paa at faa hende til at bo i Skovfoged Jensens Hus, hvis hans Enke kunde komme paa "De gamles Hjem" men det var endnu ikke gaaet i Orden. Hvad Skovriderstillingen angik, var det blevet fremhævet, at der var for lidt Skov til en saadan, og at det vilde være heldigt at faa ansat en Mand, som havde en anden Bestilling ved Siden af, f. Eks. en, som forvaltede andre Skove. Marselisborg Skov var paa ca. 600 T. L. og Riis Skov paa 120 T. L.; men efterhaanden som Byen voksede, indskrænkedes Skovomraadet, og "Friheden" var nu godt paa Vej til at blive en Park. Et saadant Arrangement vilde blive billigere end Ansættelse af en selvstændig Skovrider, som vel nok skulde have en Løn, der laa op imod 1. Lønklasse, og det vilde ikke være rigtig passende i Forhold til andre Embedsmænd. Skovrider Pries havde foruden sin faste Løn haft nogle Jordarealer og forskellige Sportler, men disse vilde maaske falde bort; ligeledes havde han faaet noget for at passe Vejene i Skovene, men dette burde fremtidig ske paa anden Maade. Hvis Pladsen skulde opslaas ledig, maatte man i Forvejen være klar over Lønnen, og saa kom vel Skovriderforeningen og vilde bestemme den. Der forelaa allerede 14, eventuelt 16 Ansøgninger, og de fleste af Ansøgerne var kvalificerede til Pladsen, saa af den Grund var det ikke nødvendigt at opslaa den. Spørgsmaalet drejede sig altsaa om, hvorvidt Byraadet vilde betro Skovudvalget at forhandle med Ansøgerne og eventuelt konstituere en Mand i Stillingen. Taleren vilde bede Byraadet give Udvalget denne Bemyndigelse.

Møller var enig med Skovudvalget i at gøre noget for at støtte Enken, som var uheldig stillet, for Skovrider Pries efterlod sig intet. Angaaende Skovriderstillingen var der maaske nok for lidt Arbejde forbundet dermed, skønt Pries selv mente, at han var meget optaget; men dette kunde jo Skovudvalget bedst bedømme. Taleren var noget betænkelig ved, at Skovudvalget helt paa egen Haand konstituerede en Mand i Embedet, for det vilde jo sikkert gaa over til fast Ansættelse og kunde dermed medføre lidt uheldige Konsekvenser i Fremtiden. Taleren vilde derfor henstille, om Udvalget ikke kunde komme med en Indstilling til Byraadet om, hvem der skulde konstitueres eller ansættes. Det var jo en Stilling, som vel næppe vilde komme lavere end i B. Lønklasse, og der skulde vel ogsaa følge Bolig og Jord med.

Selvfølgelig var det nærmest formelt, men dog vist det rigtigste at gøre saaledes.

Formanden betragtede det som en Selvfølge, at der skulde følge Bolig, Have og Brændsel med Stillingen. Hvad Jorden angik, saa havde flere af de kvalificerede Ansøgere ikke Forstand paa at dyrke Jord, saa det Spørgsmaal maatte der forhandles om. Ellers havde Taleren intet imod at gaa den af Hr. Møller foreslaaede Vej.

Bech forstod Borgmesteren saaledes, at Skovudvalget vilde forhandle med vedkommende Mand under Forbehold af Byraadets Sanktion, og det kunde vist alle gaa med til. Taleren vilde henstille til Udvalget, saa snart det kunde lade sig gøre, at komme med en Indstilling til Byraadet om, hvorledes "Friheden" skulde administreres i Fremtiden, for naar denne skulde forandres til Park, gjaldt det om at have den rette Mand, før det var for sent.

Formanden bemærkede, at flere af Ansøgerne ogsaa havde Kendskab hertil.

Brammer vilde ogsaa anbefale under en eller anden Form at støtte Skovriderens Enke. Men Taleren syntes, at det var et farligt Skraaplan for et Byraad at komme ind paa at besætte en Plads, som ikke havde været opslaaet ledig. Der var flere, som havde henvendt sig til Taleren med Forespørgsel, om Pladsen var besat eller skulde besættes, og Taleren havde da udtalt som sin Mening, at Pladsen vilde blive opslaaet. Man burde heller ikke gøre for store Indhug i "Friheden" foreløbig og heller ikke lave den om til Park; det var en Skov, som mange Smaafolk havde stor Glæde af, fordi den laa saa nær ved Byen. Men i alle Tilfælde vilde Taleren anbefale, at Stillingen blev opslaaet ledig, saa kunde man jo forhandle nærmere med vedkommende om Gagespørgsmaalet, og hvis dette ikke gik i Orden, kunde man jo bagefter undersøge Muligheden for en Ordning, hvorved Pladsen blev kombineret med en anden Stilling.

Formanden vilde gøre Dr. Brammer opmærksom paa, at der allerede var projekteret mange Søer og Veje i "Friheden", saa det kunde ikke undgaas, at man tog noget af Skoven. Der var næppe Anledning til at opslaa Pladsen ledig, naar der forelaa saa mange Ansøgninger; men det kunde der jo stemmes om.

Brammer mente vedblivende, at "Friheden" var for stor en Skov til, at man burde gaa bort fra forstmæssig Behandling og forvandle den til Park.

Bech ønskede "Friheden" behandlet som Skovpark, saaledes at den bevarede Karakteren af en Skov og behandlede forstmæssigt, men at der tillige hist og her blev Blomsteranlæg. Saadanne store Skovparker fandtes flere Steder i Jylland, og det var ganske nødvendigt at gaa over til en saadan, naar Skovene laa saa tæt ved en voksende By.

Christensen fandt det som Regel rigtigt at opslaa Embeder ledige; men hvis Byen skønnede, at det var mere praktisk at bruge en anden Fremgangsmaade i enkelte Tilfælde, maatte man have Lov dertil. Taleren kunde derfor udmærket tiltræde den Fremgangsmaade, som Hr. Møller havde anbefalet. Det var dog tvivlsomt, at der i det lange Løb blev sparet noget ved, at Skovrideren havde et privat Arbejde ved Siden af; men skulde dette vise sig uheldigt, kunde det maaske senere forandres. Skovrider Pries' Løn var vel 7-8000 Kr., og for denne Sum kunde man nok faa en Skovrider. Angaaende "Friheden" saa Taleren ogsaa helst, at der blev bevaret saa megen Skov som muligt; men det var jo ikke altid let, naar Skoven laa ved Siden af en stor By.

Formanden bemærkede, at "Friheden" behandlede efter præmierede Planer, som i sin Tid blev udarbejdede af Stadsingeniøren og Skovrider Pries, og Skoven bestyredes efter en bestemt Forstplan, som tidligere var vedtaget og gjaldt i 5-6 Aar endnu.

Det vedtoges, at Sagen gaar tilbage til Skovudvalget, som saa senere vil komme med Forslag til Besættelse af Pladsen.

Uddrag fra byrådsmødet den 23. oktober 1919 - side 3

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 391-1919)

Indstilling fra Skovudvalget angaaende Besættelse af Skovriderembedet.

Udvalget indstillede i Bogstavorden følgende: Skovfoged N. Bang, Sorø Akademi.

Forstkandidat Oluf Bang, Glorup.

Forstkandidat P. Salskov Iversen, Vedbæk. Skovrider Lorenz Smith, Hindsgavl.

Lønnen foreslaas fastsat saaledes: Fast Pengebjælp 4500 Kr. stigende med 400 Kr. hvert 3 Aar til 5700 Kr., fri Bolig med Have, men uden Jord, samt 6 % for Inkassation af Salgsbeløbene, saavel ved Auktions- som Underhaandssalg.

Formanden forelagde Indstillingen. Udvalget havde søgt at faa Tilbud frem fra Skovridere, som man mente kunde passe til Stillingen, og da dette var sket, udvalgte man de 4, som var indstillede, og forespurgte dem, om de ønskede Stillingen til en saadan Løn, dertil havde alle fire svaret ja. En enkelt af dem, Skovrider Smith, havde imidlertid en hel Del

Arbejde for Hedeselskabet, som han gerne vilde beholde ved Siden af, men Udvalget havde holdt paa, at Skovrideren ikke maatte paatage sig privat Arbejde uden først at faa Tilladelse af Kommunen. Hvad Lønnen angik, var den vist sat noget for lavt i Forhold til det nye Lønregulativ, men det var der jo Raad for. De 6 % havde før Krigen andraget ca. 1200 Kr., saa man kunde vel regne med en Begyndelsesløn af 5700 Kr. Bolig og Have. Udvalget vilde dog anbefale, at Byraadet vedtog den foreslaaede Løn, og hvis Forholdene saa blev for smaa for Skovrideren, fandt han nok paa at forlange mere.

Mikael Johansen vilde foreslaa at ansætte Skovrider Lorenz Smith.

Simonsen var oprindelig ogsaa Tilhænger af Smith, som sikkert var Pladsen voksen Taleren syntes nemlig, at de 900 T. L. var for lidt til en Skovrider, og havde saa tænkt, at Smith kunde beholde sin Stilling ved Hedeselskabet og saa tillige overtage Skovriderstillingen for en mindre Løn. Men naar det nu skulde være et fuldstændigt Embede med en forsvarlig Løn, var der jo ingen Grund til at tage en Mand, som havde en anden Stilling ved Siden af, og Taleren vilde derfor henlede Opmærksomheden paa Bang fra Sorø. Han var en flink og dygtig Mand med udmærkede Anbefalinger og havde en lignende Virksomhed som her. Bang vilde ogsaa sætte Pris paa at faa Jorden med, og han vilde have Tid nok til at passe den.

Formanden syntes ikke, at man efter alt, hvad der var gaaet forud, kunde komme ind paa Spørgsmaalet om Jorden igen.

Brøndum mente, at Smith var den mest kvalificerede Mand til Pladsen. Han saa noget større paa Forholdene og var sikkert en Mand, som kunde bryde nye Baner. Maaske kunde der træffes et Arrangement med ham, saaledes at han beholdt sin Stilling ved Hedeselskabet ved Siden af, imod at han gav Afkald paa en Del af Lønnen.

Formanden bemærkede, at alle var gjort bekendt med, at de for den foreslaaede Løn skulde ofre sig for Kommunen alene, og den Forudsætning maatte ogsaa ligge til Grund for Afstemningen her. Hvorvidt senere Forhandlinger kunde føre andet med sig, skulde Taleren ikke her komme ind paa.

Brammer kunde slutte sig til Brøndums Udtalelser om Smith som den mest kvalificerede. Han var tillige uddannet Havebrugskandidat og havde derfor særlige Betingelser for at kunne tage sig af den mere parkmæssige Behandling af "Friheden".

Christensen syntes, at efter de faldne Udtalelser vilde det være rigtigst at udsætte Sagen i

8 Dage for at faa den nærmere oplyst.

Bech var principielt mest stemt for at tage en af de yngre Ansøgere. Smith var noget gammel, men paa den anden Side en overdentlig dygtig Mand. Men i hvert Fald vilde Taleren anbefale at afgøre Sagen nu. Den kunde ikke godt vente længere, og det vilde ogsaa være hensynsløst mod de andre Ansøgere.

Formanden kunde ikke gaa med til at udsætte Sagen, med mindre den blev forlangt udsat i Henhold til! Forretningsordenen.

Christensen forlangte paa 5 Medlemmers Vegne Sagen udsat i Henhold til Forretningsordenen.

Sagen udsattes. Med Hensyn til Lønnen vedtoges Indstillingen.

Uddrag fra byrådsmødet den 1. november 1919 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 391-1919)

Indstillig fra Skovudvalget om Besættelse af Stillingen som Skovrider. (Side 161).

Mikael Johansen anbefalede at ansætte Skovrider Smith.

Christensen foreslog Skovfoged Bang, Sorø.

Brøndum havde før varmt anbefalet Smith, men kunde ogsaa stemme for Bang, særlig fordi han var en yngre Mand.

Bech vilde spørge Hr. Simonsen, om der var kommet nye Oplysninger frem, som i nogen Grad havde ændret Stillingen til Fordel for Bang; ellers vilde Taleren vedblivende holde paa Smith.

Simonsen havde oprindelig været stémt for Smith, fordi der muligvis ved at ansætte ham kunde spares 3-4000 Kr., hvis han fik Lov at beholde sin Stilling ved Hedeselskabet samtidig. Men da det nu var vedtaget at lønne Pladsen som en hel Bestilling med ca. 9000 Kr., var Forholdet forandret, og Taleren vilde derfor anbefale at ansætte Bang fra Sorø.

Bech bemærkede hertil, at dét alligevel blev billigst at ansætte Smith, da han kunde tænke sig at faa nogle Værelser hos Fru Pries, saa hun kunde blive boende derude. Men da der

faktisk var for lidt til en Mand at bestille, var der vel ikke noget forkert i, at man traf det omtalte Arrangement med Smith, saa han tillige beholdt sin Stilling ved Hedeselskabet. Smith var tillige kendt med Forholdene her ved Byen og havde personlig Kærlighed til Stedet, og det havde ikke saa lidt Betydning. Desuden var han uddannet Skovrider med godt Kendskab til Haveanlæg. Endelig havde Smith intet imod en Ordning af Pensionen, saaledes at det ikke blev dyrere for Kommunen end for en yngre Mand.

Formanden gjorde opmærksom paa, at hvad Lejligheden angik, var Forholdet ens for alle Ansøgere, idet de skulde finde sig i, at Fru Pries blev boende derude, og at Lejligheden altsaa skulde deles. Naar Byraadet nægtede Skovudvalget at ansætte en Mand, var man nødt til at opslaa Pladsen med en bestemt Løn, og der var da stillet den bestemte Fordring, at Skovrideren ikke maatte paatage sig noget Arbejde ved Siden af Skovriderstillingen uden Byraadets Tilladelse, hvilket alle de fire indstillede var gaaet ind paa. Men derfor kunde man jo godt bagefter have forhandlet med Smith om en anden Ordning, hvis han nødvendig vilde give Afkald paa sit Arbejde for Hedeselskabet. Saa kunde Simonsen maaske have opnaaet at faa Lønnen sat ned, men ved at foreslaa Bang havde han netop opnaaet det modsatte af, hvad han tilsigtede. Men som Sagen havde formet sig, agtede Taleren ikke at afgive sin Stemme i Sagen.

Brøndum havde intet imod at gaa med til at vælge Smith, hvis der kunde træffes et saadant Arrangement med ham, saa han fik en mindre Løn imod at beholde Arbejdet ved Hedeselskabet. Men man havde jo ingen Garanti for, at der kunde træffes et tilfredsstillende Arrangement med ham, naar han først var ansat.

Bech var efter Formandens Udtalelser klar over, at der var Grundlag for en Forhandling med Smith om Gageforholdet, saaledes at dette kunde reguleres paa en eller anden Maade. Der var altsaa baade et sagligt og økonomisk Grundlag for at vælge Smith.

Christensen havde foreslaaet Bang, fordi han sikkert vilde egne sig godt til Stillingen her, og det havde ogsaa sin Betydning at have en Mand fuldtud; det var lidt ved Siden af at skulle forhandle med en Mand om at tage Arbejde udenfor Kommunen Hvis der var for lidt Arbejde til en Skovrider, maatte man ogsaa kunne indskrænke Antallet af Skovfogder og Skovarbejdere.

Ved skriftlig Afstemning valgtes Bang, Sorø, med 9 Stemmer, medens Smith fik 6 Stemmer.